У пошані
до піонерів —
лицем
до молоді!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N. J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5837

РІК LXXVIII. Ч. 181. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 30-го ВЕРЕСНЯ 1971 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK THURSDAY, SEPTEMBER 30, 1971 No. 181. VOL. LXXVIII.

— КОРОТКІ ВІСТКИ —

Середа, 29 вересня 1971

В АМЕРИЦІ

ФЕДЕРАЛЬНИЙ ДИСТРИКТОВИЙ СУДДЯ Стефен Рот, після довгих переслухувань, прийшов до висновку, що у великому місті Дітройті практично існує сеґреґація в шкільництві, проти чого треба боротись. Сеґреґація заіснувала тому, що в самому місті дві третіх учнів — це чорні, а білі родини почали виїжджати поза Дітройт і там засновувати школи з білими учнями. Суддя Рот вважає, що треба буде перевозити дітей автобусами, щоб зліквідувати існуючий расовий поділ.

КОМІСІЯ УРЯДОВИХ ОПЕРАЦІЙ при Палаті Репрезентантів схвалила законопроєкт про створення окремої урядової Аґенції для охорони прав споживачів-консуменрів. Ця аґенція провадитиме нагляд над продукцією для споживачів, а у випадках зловживань — боронитиме прав споживачів, у тому й перед судом.

ПРОФЕСОР МЕДИЦИНИ Д-Р ШЕРМЕН з Литл Рок, Арканзо, повідомив, що з ЗСА тепер живе понад 300 дітей, які народилися внаслідок штучного запліднення жінки попередньо замороженим сім'ям. У деяких випадках те заморожене сім'я мужчини зберігалося довше, ніж один рік, у спеціяльних охолоджувачах.

ІНСТИТУТ ҐЕЛЛУПА ВИЯВИВ, що більшість американців цікавляться тепер внутрішніми економічними проблемами як усієї країни, так і своїми власними, і тому помітно великий спад зацікавлення в'єтнамською війною. З економічних проблем найбільше турбує зростання коштів прожитку, а також велике безробіття в країні.

ПРОФЕСОР РАЙНГАРДТ З КОЛОРАДО прийшов до висновку, що діяльність гейзерів тісно пов'язана з землетрусами. На підставі довголітніх спостережень, науковець висунув гіпотезу, що гейзери можуть давати перші сиґнали про можливість землетрусу: якщо гейзери, яких багато в Колорадо, починають частіше „закипати" й „вибухати", то можна сподіватись землетрусу, а після кожного землетрусу їхня активність помітно спадає.

У СВІТІ

У ЛОНДОНІ ВІДБУЛАСЯ конференція трьох прем'єрів — Британії, Північної Ірляндії, яка підлягає державній зверхності Британії, і суверенної Південної Ірляндської Республіки, — у справі заведення ладу і спокою в Північній Ірляндії, якій погрожує громадянська війна між тамошніми протестантами і католиками. Південно-ірляндський прем'єр Джон Лінч поручав основні реформи конституції, а британський прем'єр Едвард Гіт головне зло вбачав в існуванні підпільно - революційної Ірляндської Республіканської Армії, яка змагає до з'єднання поділеної Ірляндії.

АҐЕНЦІЯ МІЖНАРОДНОЇ АТОМОВОЇ ЕНЕРҐІЇ ОБРАЛА Вільний Китай до своєї керівної Ради. Названа Аґенція є одною із автономних клітин Об'єднаних Націй, з централею у Відні, і складається з 102-ох держав. „За" кандидатуру Вільного Китаю голосувало 37 країн, 10 були за Філіппінами, 30 стримались від голосування, інші були відсутніми.

ШВЕДСЬКИЙ СЕЙСМОЛОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ ПЕРЕХОПИВ підземний атомовий вибух на совєтській підарктичній Новій Землі, подібний своєю силою до вибуху з 14 жовтня минулого року, найбільшого, що його дотепер перевела будь-котра атомова держава. Як звичайно, Совєти всі свої атомові вибухи засекречують і в совєтській пресі про це ні слова.

В ЗАХІДНІЙ НІМЕЧЧИНІ ПЕРЕВОДИТЬСЯ тепер військові маневри Атлантійського Союзу (НАТО), при чому головною їх ціллю є перевірити, як швидко Америка може у випадку війни перекинути летунством до Европи поважні війська. З Кензасу перекинено величезними транспортними літаками C-141 11.000 американських вояків.

ВІЙСЬКОВИЙ ТРИБУНАЛ В АТЕНАХ, ГРЕЦІЯ, СУДИВ вдову по англійському винахідникові пеніциліни Флемінґові, пані Амелію Флемінґ, троє американців і двох греків, за змову, щоб допомогти до втечі з в'язниці Александрові Панаґулісові, якого засудили були на смерть з заміною на досмертну в'язницю за невдачний атентат на прем'єра Ґеорґа Пападопульоса. Пані Флемінґ призналася до вини: вона заявила, що була обурена, прочитавши, що Панаґуліса тортурували при слідстві. Греки твердять, що вона комуністка. Її засудили на 16 місяців в'язниці.

У ПАКІСТАНІ БУЦІММ-ТО ЗВІЛЬНЯТЬ з в'язниці лідера східньо - пакістанських автономістів Шейха Мейбура Рахмана, що його арештовано 26 березня ц. р. та якого мали судити за „зраду". Хоч у Пакістані існує пресова цензура, вона не перешкодила, що в пакістанських газетах появилась така вістка з коментарем, що звільнення Рахмана має стати одним із способів політичного замирення. Формально ніби звільнять його для відвідин хворих старих батьків у Східньому Пакістані.

ДРУЖНЯ ЗУСТРІЧ НІКСОНА З ГІКЕЛОМ

Під час свого перебування в Анкораджі на Алясці президент Ніксон зустрівся із колишнім секретарем внутрішніх справ ЗСА Волтером Гікелом, що його він звільнив в День Подяки 1970 року внаслідок розходжень в поглядах на напрямні внутрішньої політики. Зустріч відбувалася в дружньому поєднальному дусі, що мало б вказувати на можливість повороту Гікеля до активної політики чи й знову на якесь урядове становище.

През. Ніксон підписав законопроєкт про дальше покликування до війська

Вашингтон. — У вівторок 28 серпня ц.р. Президент підписав схвалений Конґресом законопроєкт про продовження покликування до обов'язкової військової служби на два дальших роки, значить до 30 червня 1973 року. Водночас із цим президент Ніксон відклав передбачене цим же законопроєктом підвищення платень для вояків і старшин американських збройних сил, яке мало увійти в силу вже з днем 1 жовтня цього року, аж на половину листопада 1971 р., значить, на час, коли перестане обов'язувати уведене з днем 15 серпня заморожения цін і заробітних платень. Підвищення платень для військовиків мало б коштувати державну скарбницю 2.4 більйона долярів. Пресовий секретар Білого Дому Роналд Л. Зіґлер заявив, що підвишка платень для військовиків прийде автоматично з днем 13 листопада, тобто з останнім днем встановленого новою економічною програмою 90-денного періоду замороження. Згідно з опінією пресових коментаторів, президент Ніксон не здійснив уже тепер схваленого Конґресом підвищення платень військовикам з тією метою, щоб не робити вилому чи вийнятку в урядових заходах до стабілізації цін і платень. Дехто рахується з можливістю заскарження рішення президента Ніксона про відкладення підвишки платень військовикам до суду, мовляв, Президент не має повновластей зміняти постанови схваленого Конґресом законопроєкту.

У Вашинґтоні відбуваються наради про сучасну міжнародну монетарну кризу

Вашинґтон. — Від понеділка 27 вересня нараджуються у Вашинґтоні члени Міжнародного Монетарного Фонду, авторитетного в справі розв'язання теперішньої міжнародної валютової кризи, при чому ті наради були попереджені конференцією 10-ох найбагатших держав світу. Обидві ті конференції відбуваються на міністерському рівні. В першому дні конференції Міжнародного Монетарного Фонду його президент, француз Пієр Поль Швайцер, апелював до солідарности та почуття спільного інтересу в розв'язуванні актуальних болючих проблем валюти і торгівлі. Між запропонованими ним конкретними заходами була й вимога, щоб Америка скасувала надзвичайне 10-тивідсоткове імпортове мито, яке, мовляв, може бути тільки тимчасовим засобом. Е тому самому дні промовляв президент Міжнародного Банку для Відбудови й Розвитку, званого популярно Світовим Банком, Роберт МекНамара, який головну увагу клав на конечність, щоб багаті країни в більшій мірі допомагали недорозвиненим. Він вказував на парадокс, що в нинішньому часі існують у світі зосереджені великі багатства в одних країнах та панує нужда, недоживлювання і безробіття в інших. МекНамара звернув увагу, що світ замало уваги прив'язує до раптового зросту його населення. Промовляли ще міністер фінансів Західньої Німеччини Карль Шіллер, який головував на такій конференції в минулому році та американський секретар скарбу Джон Конелі.

МАДЯРСЬКИЙ КАРДИНАЛ МІНДСЕНТІ ПЕРЕЇХАВ НА ПОСТІЙНЕ ДО РИМУ

Рим. — Примас Мадярщини, кардинал Йожеф Міндсенті, закінчив своє 15-тирічне перебування в ізоляції в маленькому помешканні в американській амбасаді у Будапешті, де він схоронився, прохаючи політичного азилю, коли совєтські танки здавили мадярське повстання у 1956 році, і погодився на пропозицію Папи — переїхати до Риму без можливости повороту на Мадярщину. Кардинал Міндсенті окреслив ту свою згоду, висловлену в листі до Папи Павла VI у відповіді на просьбу Папи „зробити цю найбільшу пожертву", як „може найважчий хрест у мому житті". 79-тилітній кардинал Міндсенті був в'язнений вже за короткого існування комуністичного режиму Бела Куни після першої світової війни ,а коли комуністи вернулися до влади в 1949 році — знову арештували його і засудили на досмертну в'язницю за „змову проти держави" і „валютові обманства". Коли вибухло повстання в 1965 році — мадярські патріоти звільнили Міндсенті і тріюмфально вітали його на волі, але це тривало тільки кілька днів. Кардинал Міндсенті вперто відмовлявся прийняти комуністичну пропозицію, що вони не перешкодять його виїздові за кордон, домагаючись повної реабілітації, себто скасування його засуду і дозволу на перебрання назад свого посту, як архиєпископ Будапешту. Мадярський міністер закордонних справ Янош Петер відвідав у квітні ц. р. Папу і тоді прийшло

Кардинал Міндсенті

до згоди. Комуністичний уряд Мадярщини зробив ту малу престижеву поступку, що в короткому комунікаті про переїзд Міндсенті до Риму назвав його „кардиналом", чого ніколи раніше не робив, та окреслив його виїзд, як „добровільний". Кардинала Міндсенті перевезли папський нунцій у Відні архиєпископ Опіліо Россі та апостольський адміністратор Мадярщини єпископ Імре Сабо автомобілем на летовище під Віднем, відкіля вони перелетіли до Риму. На летовищі під Римом привітав кардинала Міндсенті державний секретар Ватикану кардинал Жан Вілле а у Ватиканському городі ждав на приїзд Міндсенті Папа Павло VI, який зняв із себе і повісив на шию мадярського кардинала свій золотий хрест та заклав йому на палець золотий перстень.

Совєти й Індія закликають Пакістан до мирної полагоди конфлікту

Москва. — Під час бенкету у честь індійського прем'єра Індіри Ґанді совєтський прем'єр Алексєй Косиґін одверто закликав пакістанського президента Мохаммада Яхію Хана, назвавши його за іменем, до створення таких умовин у Східньому Пакістані, щоб могли вернутися туди шість мільйонів втікачів, які нахлинули до Індії у зв'язку з масакрою, що її переводила проти бенґальців у Східньому Пакістані пакістанська армія. Косиґін говорив про політичну розв'язку конфлікту на базі признання Східньому Пакістанові його „природних прав", розуміючи під цим, вірогідно, автономію. Косиґін запевняв також, що совєтсько-індійський пакт приязни, підписаний у Ню Делі 9 серпня ц. р., не звертається проти ніякої іншої держави. Індійський прем'єр Індіра Ґанді з свого боку підкреслила, що відносини в Східньому Пакістані не є внутрішньою справою Пакістану, бо спричинили лявіну втікачів, які стали непосильним тягарем для Індії.

Кагане погрожує, що члени його ліґи вб'ють двох совєтських дипломатів

Єрусалим. — Провідник мілітантної Жидівської Ліґи Оборони рабін Меїр Кагане виступив тут з погрозою, що члени його організації вб'ють двох совєтських дипломатів, якщо засуджена совєтським судом на десять років ув'язнення жидівка Сільва Зальмансон помре в совєтському концентраційному таборі. Сільву Зальмансон, дружину Едварда С. Кузнєцова, засудили були минулого року в Ленінґраді на 10 років ув'язнення за участь у змові захопити совєтський літак і втекти ним із СССР. Чоловік її Е. С. Кузнєцов був засуджений в цій же справі до кари смерти, заміненої потім на 15 років ув'язнення в тюрмі і в таборах суворого режиму. Сільва Зальмансон хвора на сухоти і захворіла в тюрмі також на шлункову виразку. Висловлюючи цю погрозу, рабін Кагане повторив свою давнішу заяву: „Двох совєтських чиновників за кожного жида!" Рабін Кагане, засуджений умовно нюйоркським судом за змову в готуванні бомбового замаху, прибув до Ізраїлю, як поселенець, і має перебути тут кілька місяців.

Українська група взяла участь в китайській антикомуністичній демонстрації

Ню Йорк. — Українська і кубинська національні групи взяли організовану участь у китайській антикомуністичній демонстрації в Ню Йорку, що відбулася у вівторок 21 вересня біля будинку ОН на знак протесту проти прийняття комуністичного Китаю до ОН. Українська група, організована з рамени Організацій Визвольного Фронту, в кількости 30 осіб, мала англомовний транспарант з написом „Американські українці підтримують вільний Національний Китай", промовцем від українців був інж. Михайло Шпонтак. У демонстрації китайського населення взяло участь понад десять тисяч осіб. Співорганізатор тієї демонстрації о. Реймонд Єґер прислав потім листа - подяку українській групі за участь в демонстрації. В листі сказано, що „ваша українська делеґація, як і кубинська, була важливим виявом підтримки для китайської демонстрації проти допущення червоного Китаю до ОН".

У Вашинґтоні, Ню Йорку, Клівленді, Дітройті і Чикаґо створено Комітети Американських Етнічних Груп

Ню Йорк. — Минулої неділі в Ню Йорку, в приміщенні Угорського Дому при 82-й вулиці, відбулися організаційні збори, на яких було створено Нюйоркський Комітет Американських Етнічних Груп, на чолі з головою д-ром Івано Дочевим, представником болгарської спільноти і головою ПАБНА, Американських приятелів АБН. З українців до Ради Директорів Комітету ввійшов інж. Михайло Шпонтак, як касир Комітету, до якого ввійшли ще представники білорусів, кубинців, італійців, угорців, литовців, козаків, румунів і хорватів. На зборах були присутні з Вашинґтону проф. М. Шаз — голова Крайової Етнічної Фундації, і д-р І. Дзиніч — президент Крайової Конфедерації Американських Етнічних Груп у Вашинґтоні, Д.К., а також редактор вашинґтонської газети „Ню Апроч" д-р Берол Сітко. Учасники засідання одностайно висловили письмову подяку сенаторові Ричардові Швайкерові, співавторові законопроєкту про створення „Центру Студій Етнічної Спадщини". Законопроєкт був затверджений в Сенаті 6-го серпня 1971 р., і на його підставі, якщо буде схвалений ще Палатою Репрезентантів, будуть певні асиґнування фондів на таку працю. До новоствореного Комітету можуть ввійти представники інших етнічних груп, які дотепер до нього ще не приступили. Крайова Конференція Американських Етнічних Груп, що постали вже в кількох більших містах країни, відбудеться у Вашинґтоні 17-го жовтня ц. року.

Окружний Комітет УНСоюзу в Дітройті посилює членську кампанію

Дітройт. — Представники Відділів УНСоюзу Дітройту та околиці, зібрані на організаційних зборах Окружного Комітету минулої неділі, 26-го вересня, у власній домівці Округи, зробили підсумки дотеперішніх здобутків та рішили посилити членську кампанію 1971 року. Відділи цієї Округи постійно збільшували свої організаційні досягнення в трьох останніх роках, здобувши в 1968 році 197 нових членів, в 1969 році вже 364, а в минулому 1970 році 376 нових членів. В незакінченому ще 9-ому місяці 1971 року Округа має вже понад 230 нових членів і тому представники Відділів закінчили свої наради постановою досягнути якнайбільше число нових членів шляхом посиленої кампанії в трьох останніх місяцях року.

Нарадами проводив голова Окружного Комітету інж. Іван Ващук і секретар О.К. Петро Заґула. Крім 22-ох урядовців місцевих Відділів, в нарадах взяли участь два почесні члени Головного Уряду УНСоюзу, колишній головний радний Володимир Дідик та колишній головний контролер Іван В. Івенчук, і два доповідачі: заступник гол. предсідника і рекордовий секретар Володимир Сохан та головний радний і обласний організатор Євген Репета. Збори відкрив коротким словом та привітанням учасників і гостей голова Окружної Управи інж. І. Ващук. Опісля Є. Репета подав докладні підсумки цьогорічної членської кампанії Округи, висловлюючи признання і подяку за досягнення в ній поодиноким секретарям та їхнім Відділам. Цими успішними секретарями були: Петро Федик з 292-го Відділу (31 член), Петро Заґула із 183-го Відділу (30 членів), Роман Куропась із 20-го Від-

(Закінчення на стор. 4-ій)

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

АМЕРИКАНСЬКИЙ ЖУРНАЛ ПРО ЛЕСЮ УКРАЇНКУ

Астин, Тексас (Б. Г. .). — Науковий журнал африканознавства, що його видає тутешній Тексаський університет, надрукував у другому томі за 1971, на стор. 81-82, статтю проф. Яр. Рудницького з Манітобського університету у Вінніпезі про „Африку в житті й творчості Лесі Українки", з характеристикою „єгипетського періоду" Лесі Українки. Стаття проф. Рудницького оперта на його доповіді на Міжнародному конгресі порівняльної літератури в Бордо у Франції, в серпні 1970 року.

ОКРУЖНА КОНФЕРЕНЦІЯ ФКУ

Рочестер, Н. Й. — У суботу 16 жовтня в Рочестері відбудеться Окружна Конференція Фонду Катедри Українознавства, на яку запрошено голів і членів Комітетів ФКУ та все громадянство міста і сусідніх міст, як Боффало, Бінґгемптон, Сиракюзи, Ютика й ін. Крім звітів і рефератів, відбудеться зустріч з україністами із Гарварду, представниками Центру Українських Студій, спільна вечеря і забава з мистецькою проґрамою. Представники Української Студентської Громади і Осередку Товариства Української Студіюючої Молоді ім. Міхновського в Рочестері тоді ж влаштують зустріч молоді й гостину, в якій візьмуть участь студенти україністики з Гарварду. По інформації звертатись до голови Комітету ФКУ в Рочестері проф. Б. Губки, телефон: (716) 266-3295.

ВИСТАВКА БОГДАНА БОЖЕМСЬКОГО

Філядельфія. — У мистецькій галерії Джефферсона при 1020 Лакуст вулиці, в „Джефферсон Голл Каммонс" відкрилась 27 вересня індивідуальна виставка мистця середнього покоління Богдана Божемського, відомого своїми дереворитами, в тому й кольоровими, та оліями. Виставка триватиме до 15 жовтня, відкрита від 10 ранку до 8 г. вечора.

ВИРІЗНИЛИ УКРАЇНСЬКОГО МИСТЦЯ

Гантер, Н. Й. — В Твайлінг Парку відбулася щорічна виставка картин запрошених мистців, на якій третє місце одержав п. Тарас Шумилович. Його картини можна буде оглядати в банку „Менуфакчюрер Ганновер Траст" в Ню Йорку при 401 Медисон евню, де відбудеться виставка об'єднаних американських мистців, від 27 вересня до 7 жовтня, відкрита в банкові робочі години, від 9 ранку до 3 дня.

ДОПОВІДЬ ПРО ЖИДІВ В УКРАЇНСЬКІЙ ЛІТЕРАТУРІ

Ню Йорк. — Комісія для вивчення історії українсько-жидівських взаємин при Українській Вільній Академії Наук у ЗСА влаштовує в суботу доповідь Ігоря Гурина з Нюйоркського Університету на тему: „Жиди в українській літературі". Відбудеться засідання в суботу 2-го жовтня о год. 5-ій дня у приміщенні УВАН при 206 Вест 100-а вулиця в Ню Йорку.

Друга річниця Четвертого Архиєпископського Синоду УКЦ і „Бенкет, що не відбудеться" у Філядельфії

Філядельфія. — Збірковий Комітет Фонду „Церква в потребі" інформує:

Два роки проминуло від часу посвячення Собору св. Софії в Римі — тих пропам'ятних „українських днів". — Два роки ділить нас теж від відбутого там Четвертого Архиєпископського Синоду Владик УКЦ, що поклав основи патріярхального устрою нашої Церкви. Два роки повні важких змагань, труднощів і розчарувань. Цьогорічні святкування другої річниці Архиєпископського Синоду тим болючіші, що не можемо вітати у нас Голови Української Католицької Церкви Верховного Архиєпископа Кардинала Йосифа. В його пошану заплянувано заходом Збіркового Комітету Фонду Церква в потребі „Бенкет, що не відбудеться".

Божественна Свята Літургія в наміренні Блаженнішого Верховного Архиєпископа й Патріярхату буде відслужена в неділю 3-го жовтня ц. р. о год. 10-ій рано в церкві Царя Христа при Каюга і 16-ій вулиці у Філядельфії. Після Служби Божої відбудеться коротка зустріч мирян в парохіяльній залі. Масовою участю в Бо-

(Закінчення на стор. 3-ій)

Справа молоді в УНСоюзі була темою окружних нарад в Коннектикат

Ню Гейвен. — Остання 27-ма Конвенція УНС, що відбулась в Клівленді, прийняла за мотто чергової фази розвитку Союзу гасло — „Лицем до молоді — у пошані до піонерів". Щоб сповнити це завдання, нам потрібно в першу чергу проаналізувати нові організаційні методи, звертаючи увагу в першу чергу на практичні користі забезпечення в УНС. В загальному наш підхід до молоді мусить бути більш раціональний, а не емоціональний, як колись це практикувалося в нашій організаційній роботі — говорив проф. Іван Телюк, заступник гол. предсідника УНСоюзу, на чергових нарадах Окружного Комітету Відділів УНСоюзу стейту Коннектикат, які відбулися тут 26-го вересня.

Організаційні наради цієї Округи, яка нараховує 15 Відділів, відкрив проф. І. Телюк, який рівночасно сповняє обов'язки голови, вітаючи гостей і прибулих представників вісімох Відділів, а зокрема привітав пп. Петра Качаровського й Івана Гулича, голову і секретаря новоствореного 101 Відділу в Коннектикат та найбільш успішного, бо в короткому часі, по день 31 серпня, приєднано 32 нові члени. Нарадами проводив п. Мусій, заступник голови Округи. В. Олійник, секретар 387 Відді-

(Закінчення на стор. 3-ій)

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65 ¢
Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Практичні висновки

Опублікований щойно тепер лист Папи Павла УІ з 7-го липня ц. р. до Верховного Архиєпископа Української Католицької Церкви з відмовою — „принаймні в теперішньому часі" — організаційного завершення цієї Церкви Патріярхатом, в жадному разі не закінчує і навіть не припиняє змагання до цієї мети українського Божого люду, завершуючи тільки один важливий і багатий на події етап у цих змаганнях.

Змагання треба продовжувати, треба доказувати й переконувати, але й не можна не рахуватися з твердим і сумним фактом, що „принаймні в теперішньому часі" немає виглядів на повний успіх. І з цього треба витягнути практичний висновок. Він, цей висновок, наявний: скористати з того, що цій Церкві вже признано — її помісність, і перевести її в життя.

Не думаємо, що в теперішньому часі, в обличчі рішення Папи принесло б яку користь справі пригадування, видвигання та розвалковування відомих порушень цієї помісности. Натомість безмежну користь принесло б і наблизило б нас до остаточної мети започаткування нового етапу, етапу нашого внутрішнього замирення, досягнення того вимріяного єдиномислія, що об'єднало б усіх, ієрархію і мирян під єдиним проводом первоієрарха, Блаженнішого Верховного Архиєпископа і кардинала Йосифа Сліпого та його Архиєпископського Синоду.

Очевидно, напрошується питання: як це досягнути, як добитися того єдиномислія та повної реалізації помісности УКЦеркви? Останній розвиток подій, деякі зустрічі, ухвали і проголошення створюють до деякої міри нову ситуацію, більш надійну. До цих подій належить факт, що помісність УКЦеркви визнали формально всі Владики, всі екзархи й ієрархи. На черзі повинно бути практичне переведення цієї помісности в усіх екзархатах і парафіях.

Після другої світової війни появилась була книжка п. н. „Перемога в поразці" — про долю однієї країни. Лист Папи з відмовою патріярхального завершення УКЦеркви „принаймні в теперішньому часі" не є для цієї Церкви перемогою, але він міг би нею стати, якби спричинився до того, щоб тепер усі, Владики і миряни, об'єдналися для повного переведення в життя помісности, логічним наслідком чого таки було б патріярхальне завершення. Боже, нам єдність подай!

Вбивства поліціянтів

Популярний нюйоркський щоденник „Дейлі Нюз" від місяців проголошує „спеціяльну нагороду" в сумі 6.000 дол. в додатку до 52.000 нагороди, яку місто й організація поліцистів обіцяли дати тому, хто допоможе арештувати й засудити вбивників двох її молодих членів. 25 травня ц. р. два поліцисти поїхали, як асиста при шпитальному амбулянсі, викликаному до важко хворої жінки в Гарлемі, муринській дільниці Ню Йорку. Коли поліцисти виходили з того будинку, де була хвора жінка, два мурини постріляли їх з-позаду.

У самому Ню Йорку згинуло вже коло 100 поліцистів з рук членів цієї організації, проти яких боротьба дуже важка, бо білі ліберали, як і чорні фанатики не бачать загрози від чорних американських громадян, які не цураються ніякого злочину, доконуваного в ім'я визволення себе і всіх своїх расових побратимів з „в'язниці", що нею є нібито держава і суспільство. Ось муринський посадник Нюарку Кеннет Гібсон виправдував в „НИ Таймсі" чорних бунтарів в Аттиці аргументом, що „ті люди були жертвами суспільства на вулицях і були тепер жертвами у в'язниці... Расизм не може бути толерованим" — твердив він, забувши, що в Америці існує не тільки білий расизм, а й чорний.

Ідея свободи в Америці закоренилась так глибоко, що тут неможливі кацети в ніякій формі. Тож два тижні тому Палата Репрезентантів 356 голосами проти 49 скасувала закон 1950 року, що дозволяв організувати табори інтернованих. У 1941 р. президент Рузвелт інтернував у таких таборах 112.000 американських японців. Коли „чорна" войовничість є специфічною недугою, то самими в'язницями і кацетами дійсно тієї недуги не вилікувати. Але водночас не можна прославляти як героїв чорних мілітантів, що гинуть у стрілянині з поліцією, не можна давати повну свободу комуністичному адвокатові, який сприяє чорним в'язням - бунтарям, і не можна толерувати вбивання поліцистів, покликаних для оборони мирних громадян.

СПІЛЬНИЙ ПАСТИРСЬКИЙ ЗАКЛИК

ДО ДУХОВЕНСТВА Й ВІРНИХ ФІЛЯДЕЛЬФІЙСЬКОЇ МИТРОПОЛІЇ В ЗСА З ПРИВОДУ ДНЯ ПОМІСНОСТИ УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ

Після закінчення Вселенського Другого Ватиканського Собору українські Владики звернулися до Отців Собору з меморіялом, в якому представляли сумний стан Церкви в Україні і просили їх помогти їй своїми молитвами та стараннями про злегшення її долі. Вони між іншим писали: „Спонукані торжественною заявою Собору (про повну релігійну толеранцію), нижче підписані Єпископи Українського Обряду, що живуть у діяспорі, представляють Тобі, Преподобний Отче, нещасний стан своєї Церкви, яка на Батьківщині не лише терпить довголітні жорстокі переслідування, але вже від двадцяти років державна влада поставила її поза законом. Тим то кожного, хто відважиться до неї належати, уважають злочинцем і карають найважчими карами, довголітньою тюрмою чи засланням у Сибір на каторжні роботи..."

І з того часу минає вже шість років, але доля наших Братів по вірі й крові не покращала, а погіршилась. Доходять вістки з України, що після Московського Синоду в Загорську в травні-червні цього року, де москалі домагалися узаконення „розбійничого синоду" у Львові 1946 року, що знищив нашу Церкву, переслідування наших братів режимом загострилися. Безбожний режим завзявся відібрати від них найбільший скарб, їхню віру і так знищити в них відчуття своєї історичної місії на сході Европи. І наш народ відчув цю смертельну загрозу, тому всіми силами, стражданнями і кров'ю боронить свої Богом дані права, свою віру, свої тисячолітні християнські традиції, свої звичаї й обичаї.

Наша Церква сьогодні, як і завжди бувало в минулому, стала сумлінням народу і його духовою фортецею, де він набирає свіжих сил, завзяття і витривалости в дальшій боротьбі за сповнення свого призначення: стримати похід безбожницької системи, боронити християнську цивілізацію в Україні і рятувати людство від заливу новопоганства.

Українська Церква в діяспорі є невіддільною частиною Мученицької Церкви в Україні, тому очі, серця, думки і надії наших переслідуваних братів звернені в нашу сторону, і ми не сміємо завести їх у надіях.

Одначе, для сповнення цього важливого завдання наша Церква в діяспорі мусить бути добре впорядкована, об'єднана й динамічна. Для осягнення цього треба нам забезпечити нашій Церкві ті права, якими вона втішається від початку своєї історії в Русі - Україні, але в ході віків, через різні змінливі обставини, деякі з них не збереглися.

Тому природно, що під час Вселенського II Ватиканського Собору відновлено ідею Патріярхату Української Католицької Церкви, як завершення її помісности.

Як відомо, по другій світовій війні комуністична Москва повела наступ проти нашої Церкви в Україні, насильно зліквідувавши її, а всіх її Владик ув'язнила і запроторила до тюрем і на заслання. З-поміж них залишився при житті Київсько-Галицький Митрополит Кир Йосиф Сліпий, який після 18-літніх страждань на засланні завдяки Божій ласці та інтервенції бл. п. Папи Івана XXIII, був звільнений і прибув до вічного міста Риму, де заактуалізував справу українського Патріярхату. У вислів признання для його особи, його ісповідництва і вірности Христовій Церкві, Апостольський Престіл заіменував його Верховним Архиєпископом і підніс до кардинальської гідности.

Незабаром сповниться його Блаженству вісімдесятий рік життя. І щоб цю рідкісну нагоду ми відзначили торжественно по наших церквах і громадах, хочемо злучити її з Днем Помісности Нашої Церкви, який призначаємо на день 20 лютого 1972 року.

В тому ж дні у наших сердечних молитвах будемо благати Всевишнього про Божі ласки для нашого Достойного Ювілята і його архипастирської діяльности, а водночас будемо заносити щирі мольби, щоб наша Церква осягнула свою помісність в завершенні Патріярхатом.

Врешті, просимо Вас, Дорогі Вірні, щоб при такій торжественній нагоді Ви були готові скласти свою лепту — „Дар Любови на Церкву в Потребі", як вияв Вашої вдячности і любови до Ювілята. Ваш дар буде пересланий до розпорядження Верховного Архиєпископа в Римі.

В надії, що все наше Духовенство й Вірні включаться у ювілейні святкування з нагоди 80-річчя Його Блаженства Верховного Архиєпископа й Кардинала Кир Йосифа Сліпого, а своєю численною участю у торжествах піддержать ідею помісности Української Католицької Церкви, благословимо Вас словами Божественної Літургії: „Благодать Господа нашого Ісуса Христа і любов Бога і Отця, і причастя Святого Духа нехай буде з усіми вами!"

Дано в день празника Воздвиження Чесного і Животворящого Хреста Року Божого тисяча дев'ятсот сімдесят першого в Філядельфії, Стемфорді і Чикаго.

† АМВРОЗІЙ
МИТРОПОЛИТ
Філядельфійський
Архиєпископ

† Ярослав
Єпископ Чикаґський

† Йосиф
Єпископ Стемфордський

† Іван
Єпископ-Помічник

† Василь
Єпископ-Помічник

В'ЯЗНІ — ТАКОЖ ЛЮДИ

„Ми — люди, ми не звірі і не хочемо, щоб нас били або доводили до розпачу. Що тут сталося — це тільки відгук шаленства упрямлених", — заявив один із в'язнів з в'язниці Аттика в Нюйоркському стейті, яка в першій половині вересня 1971 р. вкрилася сумною славою - бунтом, що скінчився смертю 40 осіб, в тому числі 9-ох в'язничних сторожів та адміністраційних службовців, і сотнею поранених.

Ця трагедія в Аттиці дала поштовх до коментарів в усіх газетах і журналах не тільки про те, хто завинив у даному випадку і чи не можна було оминути тієї масакри, а про ширші проблеми: якою є теперішня система американського тюремництва, — чи і поскільки в'язнична система пов'язана з американським карним законом та судочинством, — який підхід стосувати до в'язня, — чи краще ізолювати в'язня від зовнішнього світу, сповненого демагогії й радикалізму, чи, навпаки, облегшити його зв'язок з вільним суспільством, щоб він почував себе у в'язничних мурах також його членом?!

Трагічна подія у французькій в'язниці в Клерво за 100 миль від Парижу зробила тематику і проблематику в'язниць і в'язнів універсальною. Два французькі в'язні, приведені до в'язничної амбуляторії, витягли приховані ножі, схопили сторожа та медичну сестру, забарикадувались і зажадали через телефон, щоб їм дали скорострілі і авто з правом виїзду на волю. Міністер судівництва Рене Плевен заборонив дати в'язням зброю. Після того, виламано в амбуляторії двері і схоплено в'язнів, які, проте, встигли вбити обоїх закладників, перерізавши їм горла.

Висловлено вже десятки й сотні інколи взаємосуперечних думок і проєктів. Наприклад, в четвер минулого тижня на посвячення нового будинку правничого факультету Джорджтавнського університету у Вашингтоні високопоставлений промовець, правник, таврував в'язничну систему, яка „в імені справедливости стосує несправедливість і нелюдяність супроти осіб, засуджених за злочини". Другий так само видатний юрист, звертав увагу на те, що засуджені за важкі злочини в'язні є власне тільки злочинцями і покидьками громадянства, і що в'язниці є закладами покарання, а не виховування, чи суспільної опіки.

Справа, очевидно, дуже складна й різногранна. Добрий фахівець цієї справи, зверхник в'язниць у Нюйоркському стейті із титулом „комішинера поправи", Рассел Дж. Освалд, людина ліберальна й доброї волі, отримав від групи в'язнів в Аттиці скаргу - меморіял вже в липні цього року і двічі просив дати йому час на розгляд і практичні можливості реформ. Поки він їх перевів — вибух бунт у тій в'язниці, де — як тепер виявляється — дійсно панували відносини, що їх треба було направити. Відомо, що інколи дрібниці найбільше дошкуляють, „роблять злу кров" і породжують переконання, що допускається їх свідомо, злонамірено. Наприклад: з-посеред 2.250 в'язнів в Аттиці 75 відсотків були муринами і порторіканцями, а всі 383 в'язничні сторожі були білими, які давали муринам різні образливі прозвиська і за найменші провини доносили на них директорові в'язниці, дуже брутальній людині, що залюбки присуджував в'язнів до „ізолятора". В'язні жалілися, що сторожі били їх, що їх змушували працювати в майстерні, де температура переступала 100 ступнів, а водили їх до купелі тільки раз на тиждень. І багато інших подібних ніби дрібниць. Фактом є, що з-посеред 30-ох вимог, зголошених в'язнями, які збунтувалися, Освалд прийняв 28, і всі ті і їм подібні справи треба тепер таки поладнати.

З другого боку дуже важко для направи відносин побільшити число сторожів, з доповненням їх муринами, — перевести їх фаховий вишкіл, перешкодити впливам комуністів та анархістів з-зовні, які пачкують до в'язниці підбурливу літературу і наркотики, — викоренити у в'язничних камерах гомосексуалізм і терор сильніших супроти слабших. У теорії в'язниці повинні бути закладами не тільки покарання, але й перевиховання. В Америці є 4.770 в'язниць. Вони переповнені, але засудженими не за важкі злочини, а за легкі, на розмірно короткі реченці. Річно арештують в Америці кругло 6 мільйонів осіб за пияцтво, непристойну поведінку, волоцюжництво, переступи проти моралі, дрібні обманства і т. п., поминаючи арештованих за порушення правил автомобільної їзди. Коло 75 відсотків в'язнів, засуджених за такі невеликі переступи, звільняться на поруку або після частинного чи повного відбуття кари.

Досвід показує, що найменше 40 відсотків звільнених вертаються до в'язниць здебільша за поважніший уже конфлікт з законом. Значить, в'язниці є не домами поправи, а школою злочинства, інструментом деморалізації й деправації. В'язні і ліберальні дорадники вимагають, наприклад, скасувати цензуру листів, що їх отримують в'язні, облегшити і продовжити час відвідин, продовжити час проходів, увести різного роду розваги. Знавці відносин твердять, що коли б це сталося, то використають ці реформи передусім чорні й білі політичні екстремісти з-поза в'язниць і у в'язницях та торгівці наркотиками. Комуністичний адвокат Вілліям Канстлер, допущений до збунтованих в'язнів в Аттиці, заявив їм у короткій промові: „Народи третього світу очікують вас на вулиці навпроти в'язниці!" — і ці слова були найзапальнішою оливою, доданою до вогню.

Нема сумніву, що якісь реформи американської в'язничної системи прийдуть внаслідку трагедії в Аттиці. Найбільшою перешкодою для цього є господарська ситуація, бо ті реформи вимагають великих нових фондів, коли Уряд, Конгрес і стейтові легіслятури обрізують бюджет передусім там, де це найлегше зробити, без уваги на наслідки. В цьому випадку ті наслідки були такі трагічні, що, мабуть, переконають в конечности видатків. Це мала потіха, що у Франції й інших вільних країнах в'язниці ще гірші, а порівнювати вільний американський світ з комуністичним власне щодо в'язниць — не личить. А втім, ліберальні критики, які найбільше таврують Уряд, в цьому випадку губернатора Нелсона Рокефеллера, повинні ближче поцікавитися судовими процесами та вироками в СССР, совєтськими в'язницями та концтаборами.

і. к-н.

ЗАКЛИК УККА

В СПРАВІ НАЦІОНАЛЬНОГО ДАТКУ

Саме тепер, може як ніколи досі, пора всім нам пригадати собі: ким і коли був створений Український Конгресовий Комітет Америки і встановлений Національний Даток.

УККА створили в 1940 році вибрані представники всієї української спільноти в Америці із завданням і метою допомагати українському народові на рідній землі в його змаганнях до волі й незалежности й інформувати про це американське громадянство.

В 1949 році на IV Конгресі УККА в Вашингтоні покликано до життя Український Народний Фонд і встановлено Національний Даток, даючи в цей спосіб фінансову базу з українських фондів для УККА, щоб він провадив свою працю для української справи незалежно і без будь-яких сторонніх впливів.

Від того Конгресу відбулося ще дальших шість і на них вибрані представники від організацій, установ і товариств, що діють в системі УККА, мали від української громади мандат і повновласть виступати, радити, рішати і діяти так, як цього вимагає Статут УККА та покладені на нього обов'язки і завдання.

Всі ми, громадяни цієї гостинної і багатої країни, і не мало нас. Може мільйон, а може й більше. В кожному разі цифра більша від числа населення багатьох держав, що є членами ОН. І ця наша кількість нас зобов'язує.

Сьогодні для кожного з нас є ясне, що все українське суспільство поза межами України і в тому в ЗСА, находиться в дуже критичному періоді свого існування і від того, як ми в найближчих роках розв'яжемо всі ті проблеми, які ставить перед нами життя, залежить наше майбутнє.

Сучасний стан боротьби в Україні вимагає видання в англійській мові різних матеріялів і документів, які свідчать про посилену русифікацію в Україні та відпір, який дає їй молоде покоління.

Зближається час відзначення 200-річчя американської незалежности. Ми зобов'язані зібрати матеріяли за час майже столітнього нашого тут перебування і вказати на наш вклад в ріст і розбудову ЗСА.

На переведення всієї тієї праці був створений Національний Даток. Він існує до сьогодні і призначений не для окремих політичних груп, не для такої чи іншої концепції, не для окремих осіб, але для одної великої справи — ширити правду про Україну.

Національний Даток — це не примусовий податок, це добровільний матеріяльний даток для здійснення статутових завдань УККА. Він встановлений і схвалений всіма нами, українською спільнотою Америки, що своїми організаціями діє в системі УККА, керує і контролює ті дії.

Тому Національний Даток це не демонстрування хвилевих особистих чи групових почувань. Це не реагування на виступи одиниць чи груп. Це — громадська повинність. Вона не знає ні хитань, ні зволікань. До сповнення цієї громадської повинности — вплачення Національного Датку — просимо Вас і в цьому році. За Ваші дотеперішні пожертви ми щиро Вам вдячні.

ЕКЗЕКУТИВА
УКРАЇНСЬКОГО КОНҐРЕСОВОГО КОМІТЕТУ АМЕРИКИ

Ню Йорк, вересень 1971

ЛИСТ ДО РЕДАКЦІЇ:

ДОБРЕ СЛОВО ДЛЯ ІКЕРА

Вже дуже давно збиралась я написати цих кілька слів і таки врешті відважилася. Сподіваюся, що принесуть вони Вам бодай трошки приємности у Вашій тяжкій і часом дуже невдячній праці.

Для мене „Свобода" одна з газет, яку я радо читаю. Вона ознайомлює нас з подіями світового, а передусім українського громадсько-політичного і релігійного життя, деколи сумними і трагічними, але правдиво, невтрально і дипломатично. (Часом нелегко приходиться, але така вже доля всіх редакторів).

Пробачте, але так, як найбільш кальорійна страва потребує приправи, так само в кожній газеті необхідна, крім серйозного матеріялу, легша лектура, яку нам, читачам „Свободи", достарчає вже, мабуть, 20 років Ваш „малий фейлетоніст", а наш Ікер.

Віра К.

Йонкерс, Н. Й.

ВШАНУВАЛИ АКАДЕМІКА БУЛАХОВСЬКОГО

Автора понад 300 наукових праць з ділянки лінгвістики, в тому й багатьох, присвячених українській мові, покійного академіка Леоніда Булаховського вшановано в Києві прибиттям пам'яткової бронзової таблиці на вулиці ім. М. Коцюбинського. На таблиці напис: „Тут з 1944 по 1961 рік жив видатний мовознавець, академік Академії наук УССР Леонід Арсенійович Булаховський". На таблиці вирізьблено обличчя вченого.

„НЕ МОРОЧТЕ ГОЛОВИ"

„У Конотопі зайшов до магазину й купив племінниці черевики. Поспішав та й купив явний брак. І як я зразу не роздивився?" — пише в „Ізвєстіях" з 19 вересня якийсь Галоненко. Він писав до „республіканської" преси, але не допомагає, отже звернувся до „столиці", в Москву: „Та й це не так важливе, як відношення продавців на скарги про браковані товари: „Ми не можем перевіряти все взуття", казали вони. „Не морочте нам голови. Не подобається — не беріть" і т.п.

ДО 50-ЛІТТЯ СТВОРЕННЯ СССР

„1972 рік — ювілейний, 50 років тому було створено Союз Радянських Соціялістичних Республік", писав на сторінках „Радянської України" з 10 вересня редактор київського журналу „Україна" В. Большак. З тієї нагоди він обіцяє читачам „України" „мандрівку до серця рідної Батьківщини — Москви", публікувати матеріяли про „середнєазійські республіки СССР" і подібні. „Таких сторінок до всенародного свята буде 50" — із фотознімками з життя в СССР. Також кіностудії УССР вже підготовляють кінофільми „до всенародного свята", а телевізійні станції монтують „святкові програми до 50-річчя створення СССР". В інших повідомленнях сказано, що до того „ювілею" активно готуються письменники України.

О. Керч

ЛЕСЯ УКРАЇНКА В ТЕАТРІ

Історія українського театру, як і взагалі увесь наш культурний рух — довга й складна, перериванa періодами упадку, придушувана і нищена нашими ворогами. Маючи природні передумови для цікавої театральної діяльности, український нарід (талант та волю переживати на сцені те, що заборонене в житті) не міг довгі століття проявити тієї діяльности, починаючи з валуєвського указу, що накинув навіть тему драматургічної творчости — соціяльні проблеми села і чужу мову — по сьогоднішній день переживає утиски і повсякчасні переслідування діячів театрального мистецтва. Випробувана метода царського режиму як за валуєвського указу, так і за сталінської конституції довела театр до стану „хахлацької" інтермедії, без міри сумішної, бо позбавленої головного: українських акторів!

За ревеляційними даними Івана Коляски з його книжки „Два роки в совєтській Україні", в шістдесятих роках в Україні культурними справами відали такі особи: Бабійчук — непричетний не тільки до культури, але й до української мови, жид Єфременко — відомий пацифікар Галичини в час „возз'єднання", колишній голова колгоспу Легкодух і московка Крилова . . . Під такою командою і театри України (навіть ті ніби українські, бо в Україні безліч театрів чисто московських) заповнені акторами-москалями, в той час, коли найкращі українські сили виїжджають або в Москву — тенор Козловський, Галина Олійниченко чудесне сопрано, або в інші „братні республіки" — один з найпопулярніших тенорів України Зиновій Бабій — до Мінська. Не говоримо вже про менше відомих, що співають у віддаленіших районах „необ'ятної" . . . Очевидно ці українські артисти співають московською мовою, тоді коли приїжджі з Московщини нехтують чужою їм мовою і поширюють рідну московську.

Така ж ситуація і в кіностудіях Києва та Одеси, що навіть випустивши декілька фільмів з українською тематикою, як ось „Наймичка", „Сон", „Тіні забутих предків", дублюють їх лише для нас закордоном українською мовою. Ми добре пригадуємо в „Тінях забутих предків", єдиному в українській мові фільмі вірменина Параджаніяна, московок Кадошнікову та Бестаєву з їхньою жалюгідною „гуцульською" мовою! На запитання чужинців, чому в українських фільмах не грають українські артисти, була відповідь: українці не фотогенічні!

У такій макабричній ситуації появився в Україні фільм „Лісова пісня" в московській версії (навіть не дубльований). На прикладі такого знущання з української поетеси зрозуміло, чому її драматичних творів по сьогоднішній день немає в репертуарі театрів Української ССР. Можливо цього року якась провінційна трупа Херсону чи Бердичева і поставить нещасну „Лісову пісню", як ставили студенти Одеського театрального інституту п'єсу Миколи Куліша в рік його „реґабілітації" та „повернення його радянському глядачеві" . . . при гробовій мовчанці київського та харківського театрів, для яких і писав свої п'єси замордований драматург.

Не зважаючи на те, а може й тому, що в Східній Україні від часу постави Артистичним Товариством у Києві першого драматичного твору Лесі Українки „Блакитна троянда", прийнятої зловороже чорносотенною критикою не так за її гадану несценічність, як за звагу авторки драматизувати життя української інтеліґенції, в Галичині її твори ставили найкращі театри та режисери. Микола Бенцаль у театрі ім. Тобілевича ставив „Лісову пісню", а Володимир Блавацький в театрі „Заграва" — „На полі крови", „Айшу та Магомета", „Боярину" з участю найкращих артистів із великим успіхом.

Під час німецької окупації львівський Камерний театр в Літературному клюбі ставив „Лісову пісню" під керівництвом В. Шашаровського. На еміґрації в Буенос Айресі режисер Юрій Григоренко ставив „Лісову пісню", що була ревеляцією не тільки для української публіки. В Канаді цю п'єсу ставили оперова артистка Стефанія Туркевич Мартинець та безліч середньошкільних ансамблів під керуванням учителів, розсіяних по всіх більших скупченнях українців.

Філядельфійська громада вшановує сторіччя з дня народження великої поетеси святковими концертами. Навесні Студентська Громада влаштувала була вечір, присвячений драматичній творчості Лесі Українки з надзвичайно цікавою доповіддю Ірини Пеленської та мистецьким читанням останньої дії „Оргії" у виконанні студентів. А оце філядельфійська громада матиме нагоду 3-го жовтня бачити виставу трьох драматичних поем Лесі Українки — „Айшу та Магомета", „Адвоката Мартіяна" і „Одержиму" у виконанні „Театру в П'ятницю" під керуванням В. Шашаровського. Це буде перший з циклу трьох святкових вечорів. У згаданій виставі виступлять побіч відомих артистів молоді таланти, що треба особливо радісно привітати.

Таким чином еміґраційна громада відсуває важкий засув у тюремному музеї, в який запроторила поетесу ворожа рука.

(Кінець).

Друга річниця Четвертого Архиєпископського Синоду УКЦ...

(Закінчення з 1-ої стор.)

гослужбі та численними Святими Причастями ще раз заманіфестуймо нашу відданість Голові УКЦ, піддержку усіх його плянів, вимогу впровадження в життя постанов Синоду та готовість боронити прав нашої Церкви, тимбільше тепер, в обличчі нових труднощів і невдач. Крім вияву моральної постави й солідарности „Бенкет, що не відбудеться" має на меті дати матеріяльну піддержку нашим установам в Римі. Український Католицький Університет, Собор св. Софії та старинна церква святих Сергія і Вакха, де саме проводиться ремонт, потребують не лише негайної допомоги, але також певної матеріяльної бази, яка запевнила б їм існування і розвій на майбутнє.

Тому то Збірковий Комітет Фонду Церква в потребі закликає всіх жителів Філядельфії та околиці всі установи та організації, взяти участь в Богослужбі та зложити пожертву на „Церкву в потребі" в цей спосіб стати співорганізаторами святкувань. Запляновано збірку по 25 долярів. Проте, не має обмежень, кожна пожертва є добра й конечна. Хай власна совість буде нам суддею. Навіть найменший даток, вдовина лепта, є цінні. Список усіх жертводавців буде проголошений, кожний одержить посвідку вплати і пропам'ятний жетон. Важне, щоб своєю присутністю ми ще і ще раз заманіфестували наше становище, нашу солідарність, нашу любов і відданість Верховному Архиєпископові та нашу стійкість і послідовність у змаганнях за Помісність і Патріярхат.

ВЕЧІР Б. НИЖАНКІВСЬКОГО-БАБАЯ У ДІТРОЙТІ

Заходом відділу АДУК у Дітройті відбудеться з нагоди появи четвертого числа Терему, присвяченого поетові, літературний вечір для відмічення творчости Нижанківського-Бабая, відомого в останніх роках з вiршів у журналі Лис Микита. У вечорі беруть участь визначні актори Ірина і Юрій Лаврівські, відомі з багатьох виступів у краю, зокрема у „Веселому Львові", та на еміграції. У програмі виступають теж Стефа Легета, Юрій Тис, балерина Мотря Макар, Ляда Прокоп, Роман Тарнаський і врешті сам поет. Вечір відбудеться в суботу дня 2-го жовтня у залі Орлика.

Золотий Ювілей о. митрата Василя Гриника в Перемишлі

Вірні Української Католицької Церкви в Перемишлі, — що тепер під Польщею, відзначили 30-го липня ц. р. золотий ювілей генерального вікарія Української Католицької Церкви в Польщі, о. митрата Василя Гриника. Отець митрат Василь Гриник — це колишній професор Духовної Семінарії у Перемишлі, знаменитий проповідник, тоді вже до війни крилощанин Перемиської Капітули, а по другій світовій війні генеральний вікарій Української Католицької Церкви в Польщі.

Ювілейні святкування були попереджені триденними реколекціями українських священиків, які душпастирюють у нашому рідному українському обряді. Вони відбулися у Старому Селі в монастирі Отців Єзуїтів. Духовні вправи, вів о. Володимир Гайдукевич—парох нашої Церкви в Лігніцях. Треба відмітити, що це перші реколекції нашого духовенства в т. з. людовій Польщі бо досі польський епископат ніяк не дозволяв на цього рода духовні вправи. У реколекціях приймало участь 30 священиків. У часі реколекцій відбуто першу частину Соборчика, також перший раз у повоєнній Польщі. Другу частину Соборчика відбуто в Перемишлі дня 30-го липня у день духовних свячень о. митрата В. Гриника перед 50-ть роками. На Соборчику виголошено два реферати а саме о. Іван Майкович про: „Новочасні методи душпастирювання" і о. д-р Балик ЧСВВ про „Потребу видання Альманаха наших парафій у Польщі".

Соборчик вирішив, що всі душпастирі будуть придержуватись у Богослужбах однообразовости, то значить, що всі отці перестерігатимуть у церковних відправах тих самих приписів і тих самих Богослужебників. Постановлено переводити збірки на вдержання кандидатів на священиків нашого обряду, на видавання обіжників і на Альманах. Рішено прохати Верховного Архиєпископа, щоб він злагіднив деякі постанови посту та прохати затвердити о. І. Майковича префектом наших питомців. Вкінці вирішено вислати привітання Блаженнішому Кир Иосифові Сліпому, примасові Вишинському та отцям—митратові Ріпецькому, Мазяреві та Полянському, які з уваги на старечу неміч не могли особисто прибути на Соборчик і на реколекції та ювілей.

Ювілейну Святу Літургію відслужив о. митрат Гриник у сослуженні 30-ох наших священиків о год. 4-ій по обіді в костелі Серця Ісусового, бо нашу катедру в Перемишлі все ще мають у своєму володінні Отці Кармеліти. У Богослужбі взяло участь понад тисяча вірних і багато приступило до св. причастя. Дияконували о. Злочівський і о. Водонос. Проповідь виголосив о. митрат Микола Денько, парох нашої Церкви в Кракові. Співав наш церковний хор. На Службі Божі був польський епископ помічник Блажкевич, латинські священики та монахи. Єпископ Блажкевич виголосив проповідь про священство. Вкінці, промовив достойний ювілят о. митрат Гриник, дякуючи всім, які причинилися до влаштування цього ювілею і уділив приявним ювілейного благословення.

Увечері того ж дня відбулася вечеря у домі ювілята, в якій брали участь священики, а епископ Блажкевич висловив свої щирі почування для нашої страдальної Церкви. Тостмайстром на цій скромній вечері був о. Дзюбина, який говорив про працю ювілята в Духовній Семінарії у Перемишлі, в нашій катедрі та під сучасну пору для нашої церкви в Польщі. У відповідь о. Ювілят висловив свій великий біль з приводу трагедії нашої Церкви по обох боках кордону. У суботу відбулося прийняття для церковного хору, а в неділю для парафіян міста Перемишля і околиці.

Вірні нашої Церкви в Польщі відзначатимуть ювілей 50-ть-річчя о. митрата Гриника, його служіння Богові та нашій Церкві й народові в усіх майже парохіях. Це у великій мірі скріпить прив'язання вірних до своєї рідної Церкви та виявить пошану й часткову заплату за всі його труди.

Отець митрат вислав до польського уряду прохання, щоб українцям католикам віддано в посідання нашу катедру в Перемишлі, Церкви на Засянні, на Вовчу, й на Болоню. Якщо б відповідь знову була відмовна, то українці будуть збирати гроші на будову нової української церкви в Перемишлі!

В. Качмар

ЗВЕРНЕННЯ

Ми священики, члени Товариства св. Андрея, зібрані в днях 28-29-го вересня 1971 р. на оселі ім. О. Ольжича в Лігайтоні, Па., на Ювілейному З'їзді з приводу Другої річниці Четвертого Архиєпископського Синоду, прохаємо усіх Владик, Священиків і Мирян Української Католицької Церкви долучитися до наших молитов та жертвувати їх в неділю, дня 3-го жовтня ц. р. в намірені Помісної Української Церкви під проводом Її Верховного Архиєпископа Блаженнішого Кир Иосифа Кардинала Сліпого.

о. Вол. Андрушків (голова) *о. Любомир Мудрий (секретар)*

В Україні є 309 тисяч приватних авт

Київ. — У зв'язку з випуском перших автомобілів типу „Жигулі" в російському місті Толіятті над Волгою, совєтська преса подала деякі відомості про автомобільний приватний парк в СССР. Нові автомобілі почав випускати завод, збудований італійською приватною фірмою „Фіят", будівництво заводу-гіганта тривало довгий час, а коли восени минулого року було закінчене, то аж дотепер ще лаштувались до випуску перших авт. У середині 1970-х років стануть до ладу кілька конвеєрів на автозаводі в Толіятті, і тоді він випускатиме 600 000 особових автомашин річно, як обіцяє преса. Московська „Литературная Газета" цими днями подала несподівано дещо із статистики про кількість приватних авт в Совєтському Союзі: щотижня в Москві продають кругло 300 авт приватним людям, після довгого, іноді кількарічного очікування в черзі. На понад 7 мільйнів москвичів є тільки 110 тисяч приватних авт. На всю Україну, з її понад 47-мільйоновим населенням, є тільки 309 000 приватних автомобілів. Місто Ленінград нараховує на три мільйони жителів лише 82 тисячі приватних авт. Разом у цілом СССР є до півтора мільйона приватних автомобілів, дуже мало бензинових колонок, ще менше добрих автомобільних шляхів, а про хронічну нестачу запасних частин для ремонту згадується майже щодня в поточній пресі. В СССР є три типи легкових, пасажирських автомобілів, найбільш розповсюджених: на першому місці став тепер „Фіят", званий „Жігулямі", на другому місці „Москвіч", а на третьому — „Запорожець".

Справа молоді в УНСоюзі була темою окружних нарад в Коннектикат

(Закінчення з 1-ої стор.)

лу, прочитав протокол з попередніх нарад.

В дальшому проф. І. Телюк перевів перегляд дотеперішньої праці Округи, стверджуючи, що по день 31 серпня зорганізовано 81 члена. Цей стан може здаватись задовільним, але це ще не покриває членських втрат Округи, які в минулому році виносили 141 члена. Тому він закликав, щоб до кінця року придбати ще додатково бодай 80 членів на покриття тих втрат. Опісля проф. Телюк говорив про загальні союзові справи, підкреслюючи потребу нових метод для приєднування нових членів, а зокрема з-поміж молоді. Нам не потрібно постійно її критикувати, а її здобувати співпрацею, розуміючи їх світогляд, який часом не покривається із нашим.

В дискусії, в якій брали участь пп. В. Олійник, Любінський, д-р М. Снігурович, Е. Гонотюк та інші, порушено ряд питань відносно ролі УНС та його органу „Свобода" в українському громадському житті, потребу організатора для Округи, стипендій, а найбільше приділено уваги молоді та її можливої ролі в УНСоюзі.

В другій частині нарад п. В. Олійник, як голова Комітету для святкування Дня УНСоюзу в Коннектикат, інформував про стан підготови того Дня і закликав присутніх доложити всіх зусиль, щоб свято, яке відбудеться 17 жовтня, було величаве. Він зокрема звернувся до присутніх, щоб вони на місцях запросили представників інших організацій та окремих громадян. Перекускою, підготованою п-і З. Березіцькою, закінчено ці наради в Ню Гейвені.

ДИЯКОНСЬКА СЕМІНАРІЯ

Вінніпег. — В українській Дияконській Семінарії розпочалося навчання з небагатьма покищо студентами. До Семінарії приймають як самотніх, так і одружених кандидатів - мужчин від 25 років до 50 років життя, які мають щонайменше середню освіту у бажають стати дияконами. Виклади відбуваються тричі на тиждень, по три години денно. Вивчають: церковне право, аскетику, українську мову і церковнослов'янську мову, літургіку й церковні співи, Святе Письмо, церковну історію, догматичну й моральне Богословіє.

Товариство за Патріярхальний Устрій Української Католицької Церкви — Відділ в Ню Йорку

ПРОСИТЬ ВАС ЗАКУПИТИ КВИТОК ВСТУПУ НА

БЕНКЕТ

В ПОШАНУ

Їх Блаженства Верховного Архиєпископа Кир Иосифа Кардинала Сліпого

ЯКИЙ НЕ ВІДБУДЕТЬСЯ

З УВАГИ НА ВИМУШЕНУ ОБСТАВИНАМИ НЕМОЖЛИВІСТЬ ПРИЇЗДУ НАЙДОСТОЙНІШОГО ГОСТЯ

Ціна квитка від дол. 25.00 від особи — це пожертва на Фонд Верховного Архиєпископа

В суботу, дня 16-го жовтня 1971 р., о годині 7-ій вечора

(коли мав би відбутися бенкет)

буде відслужена

в Церкві СВ. ЮРА, при 7-ій вулиці в Ню Йорку

УРОЧИСТА СЛУЖБА БОЖА

В НАМІРЕННІ ПОМІСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ ТА ЇЇ ГОЛОВИ

Їх Блаженства Кир Иосифа

ДО УЧАСТИ В БОГОСЛУЖБІ ЩИРО ЗАПРОШУЄМО ТА ПРИСТУПИТИ ДО СВ. ПРИЧАСТІЯ З ЦЕЇ НАГОДИ. ◘ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОСИТЬСЯ ПРИБУТИ З ПРАПОРАМИ.

Квитки замовляти поштою, а також можна набути в крамницях „АРКА" і „ЕКО" та в Т-ві „САМОПОМІЧ" в Ню Йорку. Чеки або Мані Ордери виписувати на "Self-Reliance" 5256 та надсилати на адресу: Branch of the Society for the Promotion of the Patriarchal System in the Ukrainian Catholic Church, c/o "Selfreliance", 98 Second Avenue, New York, N.Y. 10003

УПРАВА ВІДДІЛУ

В СЬОМУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ моєї Невіджалуваної ДРУЖИНИ та нашої Найдорожчої МАМИ і БАБЦІ

бл. п. ГАЛИНИ ГУСАК

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ З ПАНАХИДАМИ

в суботу, 9-го жовтня 1971 року

в год. 9-ій ранку

в ЦЕРКВІ ЦАРЯ ХРИСТА в JAMAICA PLAIN, Mass. і

в ЦЕРКВІ СВ. ИОСАФАТА в TRENTON-і, N. J.

До ласкавої участи в Богослуженнях і про молитви в намірені Покійної просять прибиті смутком і горем

МУЖ, ДІТИ і ВНУКИ

ПОДЯКА

З Волі Всевишнього дня 14 лютого 1971 р. несподівано відійшов у Вічність наш Найдорожчий Муж і Батько

бл. п. д-р ВАСИЛЬ ШКУДОР

Горем прибиті складаємо найщирішу подяку ВСІМ, які своєю приявністю в Панахидах і похоронах віддали Покійному останню прислугу.

Сердечну подяку складаємо Всечеснішому Духовенству, о. Ігум. І. Лотоцькому й о. Б. Панчукові ЧСВВ, о. сов. І. Прокоповичеві та о. прот. М. Литваківському з УАПЦ за відправлення Панахид, Заупокійної Богослужби та відпровадження Покійника на Вічний Спочинок.

Щира вдячність хорам Капелі Бандуристів і Трембіті та їхнім п. п. дириґентам за відспівання Панахид та Богослужби. Наша глибока вдячність Пластовій Старшині та Сеньйоратові за зорганізовану участь в похоронах та Паням за труди і жертвенність при влаштуванні поминок.

Сердечно дякуємо промовцям: дир. ТУК п. О. Плешкевичеві з Чикаґо, що теплими словами згадав довголітню і віддану працю Покійного для добра української кредит. кооперації і представникам організацій для яких він працював, п-ні А. Волкер від Окр. Ради СУА, п. Гончаренкові від „Капелі Бандуристів", п. Я. Сливці від Спорт. Т-ва „Черник", п. М. Важанському від „Пластової Станиці", п. С. Щуровському від ОУА „Самопоміч", п. М. Мушинському від Кредитівки „Самопоміч" та від духовенства о. Б. Панчукові і о. дек. Прокоповичеві.

Всім Кревним, Приятелям, Товаришам та Організаціям, що склали нам свої співчуття особисто, листовно, телеграфічно чи телефонічно, або які жертвували Служби Божі, квіти чи гроші на українські організації, наше щире спасибіг!

Ми вдячні п. п. лікарям, д-рові О. Городиському та д-рові М. Лебедовичеві, за першу поміч в трагічному випадку, а інж. В. Несторовичеві за написання двох статей про Покійника і похорони.

Дякуємо Всім тим, хто в різний спосіб старався нам помогти та потішити в нашому великому нещасті. Хай Господь заплатить Вам сторицею за Ваші добрі християнські серця.

ГАЛЯ — дружина
ЮРКО і ХРИСТИНА — діти
Ближча та дальша Родина тут і в Україні

ПЛАСТОВА СТАНИЦЯ І ОСЕРЕДОК СПІЛКИ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ АМЕРИКИ в ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж.

— влаштовують —

ОСІННЮ ЗАБАВУ

в суботу, 9-го жовтня 1971 року, початок 8-ма год. веч.

в залі УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ

90 Fleet Street, Jersey City, N.J.

Оркестра „МРІЯ" в повнім складі. ◘ Вуфет у власному заряді.

Приємні несподіванки.

Вступ: дорослі: $3.00 — молодь $1.50

Союз Українок Америки Відділи в Пассейку, Н. Дж.

— відкриває —

ДИТЯЧУ СВІТЛИЧКУ

для дітей у віці 3-5 і 5-7 років

Записи прошу зголошувати до:

Марта Клюфас — тел. 935-0634 і
Геня Цікало — тел. 661-0308

ЮВІЛЕЙНИЙ КОМІТЕТ ДЛЯ ВІДЗНАЧЕННЯ СВЯТА 50-РІЧЧЯ ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ АВТОКЕФАЛЬНОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В КИЄВІ 1921 РОКУ

повідомляє, що

НЮЙОРКСЬКО-НЮДЖЕРСЬКИЙ ДЕКАНАТ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В США

ЮВІЛЕЙНІ СВЯТКУВАННЯ

ВІДЗНАЧУЄ СЛІДУЮЧОЮ ПРОГРАМОЮ:

СУБОТА, 2-го ЖОВТНЯ 1971 РОКУ

6-та год. вечора —

ВЕЧІРНЯ

в КАТЕДРІ СВ. ВОЛОДИМИРА, 82-га вул. — відправлять:

Преосвященний Владика ЮВ, Єпископ Південної Америки,

в сослуженні

о. Декана Протопресвітера АРТЕМІЯ СЕЛЕПИНИ

і всього Духовенства Деканату та об'єднаного хору КАТЕДРИ СВ. ВОЛОДИМИРА і СВ. ТРОЙЦІ з Брум вул.

НЕДІЛЯ, 3-го ЖОВТНЯ 1971 РОКУ

В цей день Божественної Літургії в Катедрі Св. Тройці не буде, натомість о год. 10-ій ранку в Катедрі св. Володимира відбудеться

СПІЛЬНА СОБОРНА АРХИЄРЕЙСЬКА СЛУЖБА БОЖА

яку відправить

Високопреосвященніший Архиєпископ МСТИСЛАВ

в сослуженні

Преосвящених Владик ЮВА, Єпископа південної Америки і ОРЕСТА, Єпископа Західньої Европи й Англії

і всього Деканального Духовенства з о. протодияконом ВОЛОДИМИРОМ ПОЛІЩУКОМ.

Службу Божу співатимуть хори обох Катедр під управою проф. В. Завітневича

Год. 1-ша по пол. —

СВЯТОЧНИЙ ОБІД

ДЛЯ ВСІХ В КАТЕДРАЛЬНІЙ ЗАЛІ

5-та год. по пол. —

СВЯТОЧНА АКАДЕМІЯ

в залі Washington Irving High School, 17 вул. і Irving Pl., Ню Йорк, Н. Й. Головну промову виголосить о. протопресвітер Д-р СЕМЕН ГАЮК, а в англійській мові о. протоєрей ПЕТРО МЕЛЕХ.

В Академії беруть участь Злучені хори Катедри св. Володимира і св. Тройці в Ню Йорку та хор св. Михайла з Юнйонделя, Л. Ай., під дириґентурою проф. В. Завітневича і відомий дівочий хор СУМА „Жайворонки" під дириґентурою інж. Романа Степаняка.

ЮВІЛЕЙНИЙ КОМІТЕТ

Інститут Української Культури

подає до відома, що саме появилося з друку четверте число журналу

ТЕРЕМ

присвячене творчості письменника і поета

БОГДАНА НИЖАНКІВСЬКОГО-БАБАЯ

в оформленні мистця ЯКОВА ГНІЗДОВСЬКОГО

при співучасті багатьох авторів-письменників і критиків. Число ілюстроване, має 112 сторін великого формату. Ціна дол. 5.00 з пересилкою. Прохаємо слати замовлення на адресу:

TEREM, 13588 Sunset, Detroit, Mich. 48212

64-ий ВІДДІЛ СУА в НЮ ЙОРКУ, Н. Й.

влаштовує —

ПАНЕЛЬ

на тему КНИЖКИ В. ШЕВЧУКА

„Григорій Сковорода"

в суботу, 2-го жовтня 1971 р.

в год. 5:30 веч.

у ВЛАСНІЙ ДОМІВЦІ — УКР. НАР. ДІМ

140-142 2-га Евеню — кім. ч. 31

НА ЯКИЙ ЗАПРОШУЄ ГРОМАДЯНСТВО І ЧЛЕНОК

УПРАВА ВІДДІЛУ

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБОРОНИ ЧОТИРЬОХ СВОБІД УКРАЇНИ — 41-ий ВІДДІЛ в ПІВН. БРУКЛІНІ

— влаштовує —

ОСІННЮ ЗАБАВУ

в суботу, 9-го жовтня 1971 року

в залі УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ

216 Grand St., Brooklyn, N.Y.

ОРКЕСТРА „ДНІПРО"

Початок о 8:30 вечора

Вступ — 3:00 дол.

✝

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що 27-го вересня 1971 р. несподівано відійшов у Вічність на 77 році життя, наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО, БРАТ, ДІДУНЬО та СТРИЙКО

бл. п. ПАВЛО ГОЛОВЧАК

нар. 22-го червня 1895 року в Лужку Горішнім, в Україні.

ПАНАХИДА в п'ятницю, 1-го жовтня 1971 р. в год. 8-ій веч. в похоронному заведенні Куч, 215 Grand вул., Трентон, Н. Дж.

ПОХОРОН в суботу, 2-го жовтня 1971 р. в год. 9-ій ранку з того ж похоронного заведення до Української Католицької Церкви св. Иосафата при 1195 Dutz Avenue, Trenton, N.J., а звідси на цвинтар у Факс Чейсі біля Філядельфії, Па.

Горем прибиті:

ЮСТИНА — дружина
МАРІЯ ФЛЮНТ — донька з чоловіком ТЕОДОРОМ і дітьми
СОФІЯ ДЗІНДЗЮРА — донька з чоловіком ІВАНОМ і дітьми
МИКОЛА — син з дружиною ТЕОДОЗІЄЮ і дітьми
ЮЛІЯН — син з дружиною ОЛЕНОЮ і дітьми
АННА ГОЛОВЧАК — синова з дітьми
СОФІЯ — сестра в Україні
ВАСИЛЬ ГОЛОВЧАК — братанок
Ближча і дальша Родина в Америці, Канаді й Україні

Замість квітів на могилу, просимо жертвувати на „Церкву в Потребі".

Пластова молодь на фестивалі народних танків в Сентрал Сити, Колорадо

Денвер, Колорадо. — (ІК) Дня 25-го липня 1971 о год. 8-ій вечером в оперному театрі в Сентрал Ситі, Колорадо відбувся фестиваль народних танків, улаштований товариством народного мистецтва в Денвері. Організатори цієї імпрези вибрали цю місцевість з огляду на її традицію літніх оперних вистав на зразок відомих австрійських „Фестшпільвохе" у місті Зальзбургу в Австрії. Це був показ народних танків різних національних груп, що їх жюрі вибрало з поміж 29 груп, що станули до конкурсу в цьому рідкому, своєрідному змаганні. У фестивалю брало участь 16 танцювальних груп, між ними танцювальна група при місцевій Пластовій Станиці в Денвері, що нею опікується Пласт Прият.

Програмою керував, пл. Богдан Федущак, член цього Т-ва та Джон Вольфе бувший голова Т-ва, що є директором місцевої радіостанції. Він перед виднею виголосив вступне слово, згадуючи про це, що американський нарід є в'язанкою різних народів, що прийшли з Европи та різних континентів і вносять різні культурні надбання до спільного американського мистецького світу. У цей мистецький світ різні народи вносять свої мистецькі надбання, традиції, звичаї, для прикладу народні танки, щоб дати синтезу американського народного танку. Програма цього вечора ішла за думкою, щоб дати відповідь на питання американського громадянина: „хто ми є", чи існує американський народний танок і чи існує американська народна пісня?

Моттом цієї імпрези були слова і мелодія відомої пісні: „Ця земля—це твоя земля", що їх автором і композитором був Вуді Ґатрі, батько гіпівського божка і співака Арло Ґатрі.

Програма цього оригінального вечора поділена була на дві частини. В першій частині цього фестивалю народних танків виступала група т-ва почесних скавтів, що виконала індіянський танок „Орел". Аранжери вибрали на початок індіянський танок, тому, що індіяни це одинокі правдиві американці. Кожне індійське плем'я обожає орла, всі ритуальні строї індіян декоровані є орлиними перами. Танок „Орел" відіграє домінуючу ролю в житті індіян, що в ньому різні індіянські племена символізують рухами танку їх віру в божеську силу орла — Танка. На основі тих вірувань орел Танка має силу у висотах, але тратить свою силу близько землі й гине. Символіку цієї віри індіяни виконували танцюристи цієї групи в чудових індіянських строях, що декоровані були орлими перами під звуки монотонних, ритмічних ударів бубна.

Шкоти у їхніх народних строях танцювали під звуки їхнього національного інструменту „беґ пайпс" (рід кобзи). Першу групу репрезентували молоді дівчата в національних строях, а в наступній—виступала солістка в танку п. н. „Моряк" що своїм танком ілюструвала щоденний моряцький побут. Між виступами шкоцької танцювальної групи виступали три ірляндські дівчинки з танком „Трі генд ріл" виконуючи цей танок, як кожний ірляндський джіґ... Танки шкотів та ірляндців побудовані на ритмічних рухах ніг під звуки музики, що в ньому ритм майже все однаковий і так дуже монотонний. Танцюють ці танки на одному місці, при комбінаціях різних кроків, але без бравурних рухів, що їх зустрічаємо в українських танках.

Австрійський танок виконував Шервуд клюб народних танків — ш е р в у д. у ч а с н и к и цього ансамблю, майже всі старші віком, не викликали своїм танком захоплення в авдиторії, виконуючи австрійський танок у коротких штанях із шкіри, що ми бачили часто їх у Стирії в часі нашого побуту на еміграції, по другій світовій війні.

Більше цікавий був танок „Краков'як", виконува н и й польською танцювальною групою молоді в польських національних строях, з верою. Між танцюристами зустрічалася молодь з довгим волоссям...що ніяк не підносила краси польських, біло-червоних строїв, з широкими червоними поясами та чотирикутними, чорними шапками...

Наша пластова молодь, репрезентувала український народний танок на цьому вечорі. Вперше в історії мистецького життя стейту Колорадо. Їхній танок мав назву: „Вечерниці" Була це в'язанка різних народних танків, уложеною інструкторкою цієї групи, ст. пл. Христею Колтунюк. Їхній виступ був тріюмфом нашої пластової танцювальної групи й особистим тріюмфом ст. пл. Христі Колтунюк, що вложила багато праці у підготові. Мистецьким дорадником нашої групи є Любомир Орищин, б. учень школи Василя Авраменка. Опікуном групи—пл. сен. Богдан Федущак, що зорганізував її при помочі інструктора д-ра Олега Шалаути, в початковій стадії її існування.

Виступ пластової молоді авдиторія прийняла з гарячим захопленням. Виявом цього захоплення були гучні оплески публіки, що оплескувала наших танцюристів по кожному танкові, що його виконували вони з мистецьким смаком, презентуючи перед авдиторією красу українських народних танків. Їхній виступ був найкращою частиною цього вечора. Жаліти треба, що в нашій групі виступали тільки чотири пари танцюристів. Є надія, що в будучому нашу групу поширять танцюристами з новацтва, що її інструктором є п. Володимир Цебрій, під наглядом п-а Любомира Орищина.

Основуючи, танцюваль н у групу при нашій Пластовій Станиці в Денвері, ми й не думали, що український танок має таку атракційну силу й любов у нашої пластової молоді. Ми дуже раді, що батьки пластової молоді зрозуміли наш задум навчити їх народних танків. Вони й всі ми були горді за їхній виступ.

В першій частині цього вечора виступ танцювальної групи лотишів, виконала танок: „Буря". Домінуючим кольором їхніх строїв є сірий колір, що до деякої міри характеризує сірий красвид моря, притаманний цій країні. Танок цей з 17-того сторіччя є старовинним танком лотишів.

Грецькі танки і їхню народну музику репрезентував, Гелленік Сентер у Денвері. Ми чули на цьому вечорі багато мелодій з відомого фільму: „Зорба" де Грік",що їх виконував вокальний ансамбль у супроводі оркестри.

Група балканського клюбу в Денвері виконала три болгарські народні танки. В жіночих танках помічається майже безперервний рух рук у рамен, а в чоловічих танках парубки держаться за пояс і танцюють у вузькій лінії їхнього танкового вияву.

В другій частині виступала група двох литовських танцюристів, що виконали веселий танок п. н.: „Созюкай", що в ньому танцюють дві молоді кози на вузькій кладечці... Майже всі литовські танки мають тематику з селянського життя, де звірята домашнього хову грають головну ролю.

В цій частині вечора бачили ми зразки танків і музики з Африки ,Кореї, полудневого сусіда нашого стейту з Мехіко, групу танцюристів з гавайських островів та вкінці останній номер програми показувати мав американський народний спів і танок.

Виконувано муринський танок п. н. „Фанґа" зі Західньої Ніґерії, з їхнім ритуальним танком, малозрозумілим для глядача, що виріс на західній культурі. До цієї групи танків зарахувати треба танок з Кореї, що має багато орієнтальної символіки та чужих нам елементів складної і незрозумілої для нас психіки східніх народів. Танок „фанґа", є висловом привітання великого вождя. Відчувається рух тіла танцюристів, їх плечей, живота і бедер. Цей сам ритм рамен і плечей є характеристичним елементом корейських танків та багатьох східніх країн. Різно-колірні, довгі рукави жіночого одягу підкреслюють рух плечей і рамен.

Найкращою танцювальною групою, в другій частині була група мехіканських танцюристів, що танцювала національний мехіканський танок, його американці звуть „гат денс". Назва ця пішла від великого мехіканського капелюха „сомбреро", що в них танцюристи виступають. Група ця зарепрезентувала мехіканськ і народні строї. Народні мехіканські строї, виконання танку, що був драматизований залицянням парубків до дівчат — викликали загальне захоплення авдиторії.

Бачили ми й гавайські два танки в супроводі гавайських гітар і гавайських пісень, що репрезентували зразки народного мистецтва цього 50-го стейту Америки, що своєю притаманною культурою різниться дуже від усіх інших в ЗСА.

По цих танках конферансіє п. Вольфе представив авдиторії п. Біла Росса, члена денверських приятелів народної музики, що відспівав дві пісні, що мали б бути відповіддю на питання, чи пісні ці є твором американського народу. Назви цих пісень: „Трі Джоллі Ровґє" (Три веселі пустошники) і „Іст Вірджі н і я Блу". Перша пісня не є вповні американського походження, своїм корінням сягає в англійській, старій баляді, що в ній оповідається про трьох синів короля Артура... Друга пісня—це народна американська пісня, що її співають у різних стейтах, у різних варіянтах. Пісні ці, співак виконав у супроводі двох музичних інструментів, а саме: автоматичної гарфи (авто - гарп) і банджіо — американськими, що на гадку конферансіє є національними інструментами, з невеликими чужими впливами. Ця американська гарфа має вигляд малої цитри і співак обвішав свої оба рамена цими інструментами, користуючись одним за одним, в часі акомпаньяменту до його пісень. Виступ цього співака був дуже оригінальним і ми перший раз почули, що ці два інструменти—це американські інструменти.

Вкінці група танцюристів з Сентрал Сити зарепрезентувала авдиторії американський танок: „Сквер денс". Я пишу американський танок, бо який танок можна краще назвати американським, як не: „Сквер денс..."? Цей танок вріс у американський побут так далеко, що американці думають, що це народний американський танок. На ділі різні форми цього танку прийшли до Нового світу з сільських околиць старої Англії.

Фіналом вечора був хоровід у формі американського танку „Сквер денс" усіх танцювальних груп, що брали участь у фестивалю народних танків стейту Колорадо, під звуки пісні: „Ця земля—це твоя земля", що її співали виконавці програми й авдиторія.

Про цей фестиваль писала багато місцева преса. В українській пресі не було досі згадки про цю рідку подію в мистецькому житті стейту Колорадо.

Фестиваль народних танків у нашому стейті, був дуже вдалою імпрезою, що в ньому пластова молодь місцевої пластової Станиці гідно репрезентувала: „далеку, а близьку нам нашу вітчину—"Україну. Радіти треба, що чужинці на цьому вечорі не мішало нас з росіянами (рашен), як це часто трапляється в офіційних повідомленнях різних імпресаріо, університетів та пресових аґенцій. На цьому вечорі, конферансіє п. Джон Вольфе подавав вірні інформації про Україну, її побут і її мистецтво, вимовляючи зовсім правильно, без чужого акценту наше слово: „Вечерниці..."

Жаліти треба, що ми на цьому вечорі не заповнили нашого виступу показом нашого національного інструменту бандури і не подали авдиторії зразків українських народних пісень, що попри наші народні танки є складовою частиною наших вечерниць.

пл. сен. Іван Костюк

Окружний Комітет УНСоюзу в Дітройті посилює членську кампанію

(Закінчення з 1-ої стор.)

ділу (26 членів), Люба Васько з 94-го Відділу (24 члени), Михайло Бобер з 235-го Відділу (17 членів), Григорій Корбяк зі 146-го Відділу (16 членів), Іван Хрін із 341-го Відділу (15 членів), Уляна Марущак із 82-го Відділу (12 членів) і Богдан Верещинський із 75-го Відділу (11 членів). Свою доповідь закінчив Є. Репета закликом до посиленої організаційної праці після того, як подав учасникам ряд порад та вияснив приклади різних забезпеченевих плянів, що були роздані кожному на спеціяльно приготованих ним листках паперу. В другій організаційній доповіді, що її виголосив В. Сохан, були зібрані інформації та поради для якнайсправнішої співпраці організаторів членів із Головною Канцелярією. В. Сохан подав теж загальний стан членства і цьогорічної кампанії в УНСоюзі та звернув увагу на членство і забезпечення, як основу діяльности УНСоюзу в других ділянках українського життя: громадського, допомогового, культурного і політичного. Огляд праці і досягнень УНСоюзу, як братської та громадської установи українців подав у своєму слові голова Окружної Управи інж. Іван Ващук. Він теж поінформував про праці над викінченням залі Округи у власному домі УНСоюзу, що його кошти покрили чотири Відділи та Окружний Комітет. Після всіх доповідей розвинулася широка дискусія, в якій взяли живу участь майже всі учасники зборів. З особливою увагою вислухали зібрані представники Відділів завваг і порад почесних членів Головного Уряду Володимира Дідика й Івана В. Іванчука.

Нюйоркська Метрополітальна опера розпочала сезон

Ню Йорк.—На початку цього тижня розпочався 87-й сезон в Метрополітальній Опері, розкішне нове приміщення якої є тепер в Лінкольн Центрі. Першою оперою ішла „Дон Карлос"—нею 22 роки тому розпочав свою працю в Метрополітальній Опері її директор Рудольф Бінґ, який іде на пенсію і якому на тому вечорі публіка влаштувала овацію. В ложах сиділа славетна співачка Марія Каллас, яку також привітала публіка бурхливими оплесками. Хоча виконавець головної партії в „Дон Карлосі" тенор Пласідо Домінґо не був у „повній формі" через перестуду, вистава пройшла з добрим успіхом. Публіка була найбільш вибрана, жінки в елеґантних сукнях, мужчини у фраках і смокінґах. Квитки в партері коштували по 50 долярів, а ложі продавались відразу для 8 глядачів, у ціні 650 долярів. Один той інавґураційний вечір приніс Метрополітальній Опері 103 000 долярів, однак, для її праці завжди потрібні дотації. Квитки на вистави треба замовляти за кілька місяців наперед, і на деякі опери їх взагалі неможливо дістати, бо їх одержують в першу чергу члени різних клюбів, „Прихильники опери" та ін.

✝ ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

КАРОЛЬ БІЛЕЦЬКИЙ, член УНС Відд. ч. 316 Т-ва Укр. Народного Дому в Рочестері, помер 10 серпня 1971 р на 81-му році життя. Покійний народився в Путятинцях, пов. Рогатин. Став членом УНСоюзу в 1919 році. Полишив в смутку дружину Анастазію і сина Едварда. Похорон відбувся 12 серпня 1971 на цвинтарі в Рочестері.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар Відділу

ТЕОДОР ДИБЧАК, член УНС Відд. ч. 88 Т-ва Івана Франка в Філядельфії, помер 29 серпня 1971 р. на 56-му році життя. Покійний народився в селі Базниківка пов. Бережани. Став членом УНСоюзу в 1970 році. Полишив в смутку на рідних землях дружину Ольгу, сина Володимира, 2 внуки та сестру Михайлину і брата Петра. Тут в Америці свата Миколу Бесагу і інших односельчан. Похорон відбувся 2 вересня на цвинтарі Пречистої Діви Марії в Філядельфії.

Вічна Йому Пам'ять!

Андрій Кушнір секр. Відд.

МИХАЙЛО ПОЛЯНСЬКИЙ,— член УНС Відд. ч. 406 Т-ва Згода в Олифант, Па., помер 2 вересня 1971 р. на 86-му році життя. Покійний народився в Улюч, Україна. Став членом УНСоюзу в 1938 році. Полишив в смутку дружину Юлію, синів Михайла і Івана, три дочки: Ангелина, Анна, Марія, 13 внуків і 12 правнуків. Похорон відбувся 6 вересня 1971 р. на цвинтарі св. Кирила і Методія в Пеквілле, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Микола Мартинюк, секр.

КАТЕРИНА МАРЧАК, членка УНС Відд. ч. 361 Т-ва Дністер в Ню Йорку, померла 1-го вересня 1971 р. на 68-му році життя. Покійна народилася в Городище Королівське на Україні. Стала членкою УНСоюзу в 1959 році. Полишила в смутку мужа Гната Марчака, ближчу і дальшу родину в Америці та в Україні. Похорон відбувся 3 вересня 1971 на цвинтарі в Стонінґтон, Конн.

Вічна Їй Пам'ять!

Василь Вишиваний, секр.

МИРОН А. ПАШУК, член УНСоюзу Відд. ч. 62 Т-ва Згода в Філядельфії, помер 1 липня 1971 р. на 54-му році життя. Покійний народився в Філядельфії. Став членом УНСоюзу в 1940 році. Полишив в смутку маму і братів Вальтера і Євгена. Похоронений на цвинтарі Фокс Чейз в Філядельфії.

Вічна Йому Пам'ять!

Василь Васильків, секр.

СТЕФАН КОЦЕДКО, — член УНС Відд. ч. 106 Т-ва св. о. Николая в Чикаґо, Іллиноі, помер 3-го липня 1971 р. на 52-му році життя. Покійний народився в Лубно, Україна. Став членом УНСоюзу в 1951 році. Полишив в смутку дітей — Михайло, Юлія, Іван і Микола та братів Миколая, Петра і Івана і дальшу родину. Похорон відбувся 5 липня 1971 р. на цвинтарі св. о Николая в Чикаґо, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!

Управа Відділу 106

ІВАН МАРТИНЮК, член УНС Відд. ч. 342 Т-ва Запорожська Січ в Картерет, Н. Дж., помер 4-го липня 1971 р на 68-му році життя. Покійний народився в Миргороді на Полтавщині. Став членом УНСоюзу в 1950 році. Полишив в смутку Дружину Наталку, синів: Володимира, Віктора, Василя й Івана з їхніми дружинами та вісім внуків. Похорон відбувся 8-го липня 1971 р. на Укр. Прав. Цвинтарі в Со. Бавнд Брук, Н. Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар Відділу

ЮРІЙ КОВПАК, член УНС Відд. ч. 123 Т-ва св. Марії в Скрентон, помер 14 липня 1971 р. у домі старців на 83 році життя. Покійний народився в Новостріжиць, пов. обл. Львівська, Україна. Став членом УНСоюзу в 1922 році. Полишив в смутку 1 сина, 2 дочки, 5 внуків та ближчу і дальшу родину. Похорон на цвинтарі св. Катерини в Скрентоні, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар Відділу

ФРАНК СОСУЛЬСЬКИЙ, член УНС Відд. ч. 275 Т-ва Дарахівщина, помер 20 липня 1971 на 74-му році життя. Покійний народився в Дарахові, Західна Україна. Став членом УНСоюзу в 1923 році. Полишив в смутку 3 дочки: Михаліна Саламак вдова, Емілія Савінська з мужем, Зофія Підбурська з мужем, сина Стаха з женою, 10 внуків та ближчу і дальшу родину. Похорон відбувся 24 липня 1971 р. на цвинтарі Голі Ровд в Вестбурі, Н. И.

Вічна Йому Пам'ять!

Петро Палка, секр. Відд.

ТОМА ВАСИЛИНЮК, — член УНС Відд. ч. 167 Т-ва св. о. Николая в Толідо, Огайо, помер 24 липня 1971 р. на 78 році життя. Покійний народився в Підвисока, пов. Снятин, Зах. Україна. Став членом УНСоюзу в 1930 році. Полишив в смутку дочку Стелу, сина Данила, 2 внуки і 1 правнуку. Похорон відбувся 28 липня на цвинтарі Ватроус, в Савкачеван, Канада.

Іван Вельґан, секр. Відд.

ТЕОДОЗІЯ БОРАЧОК, членка УНС Відд. ч. 283 Т-ва Запорозька Січ в Аубурн, Н. И., померла 25 липня 1971 р на 77-му році життя. Покійна народилася в Західній Україні. Стала членкою УНСоюзу в 1922 році. Полишила в смутку сина Івана і дві доньки Анну і Марію. Похоронена на цвинтарі святого Иосифа в Аубурн, Н. И.

Вічна Їй Пам'ять!

Григорій Гавришків, секр.

НИКОЛА ПІГУРА, член УНС Відд. ч. 270 Братство св. Івана Христителя в Джерзі Ситі, Н. Дж., помер 28 липня 1971 р. на 83-му році життя. Покійний став членом УНСоюзу в 1915 році. Полишив в смутку Анну, Александра Лінка, Марія, Павлина Знайден, Ольга, Тереса, 8 внуків, 1 правнук, 2 зятів Знайден і Лінка. Похорон відбувся 31 липня 1971 р. на цвинтарі Голі Крос в Арлінґтон, Н. Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

Степан Островський, секр.

РОЗАЛІЯ КАЛЬНИЦЬКА, — членка УНС Відд. ч. 336 Т-ва Сокіл в Клівленд, Огайо, померла 18 липня 1971 р. на 76-му році життя Покійна народилася в Сутиця, Старий Самбір, Україна. Стала членкою УНСоюзу в 1929 році. Полишила в смутку 2 синів Михайла і Мирона, дочку Марію і 8 внуків та 7 правнуків. Похорон відбувся з Укр. Православної Церкви св. Володимира, при участи родини, приятелів і членів Т-ва Сокіл, 22 липня 1971 р на цвинтарі Бруклин Гтс, в Клевеленді, Огайо.

Вічна Їй Пам'ять!

Григорій Кісіль, секр. Відд

ІВАН РУБИЧ, — поручник Першої Дивізії Української Національної Армії, член УНС Відд. ч. 39 Т-ва „Українська Січ" в Сиракюзах, Н. И., помер 4 серпня 1971 р. на 49-му році життя. Покійний народився в Коломиї, Україна. Став членом УНС в 1959-му році Полишив в смутку дружину Наталію і дітей Тараса і Мирославу, маму і сестру з ріднею в Україні, братів Михайла з ріднею в Америці, Степана з ріднею в Англії, та ближчу і дальшу родину в Америці й Україні. У Сиракюзах багато друзів по зброї, приятелів всіх місцевих товариств, в яких Покійний займав провідні пости. Рідня, приятелі і друзі по зброї та союзова громада відпровадили Покійного на Вічний спочинок, дня 7 серпня 1971 р. на цвинтар католицької Церкви ім. св. І. Хрестителя в Сиракюзах, Н. И.

Управа Відділу

ВАСИЛЬ ГОШОВСЬКИЙ, — член УНС Відд. ч. 367 Т-ва Запорозька Січ в Рочестері, Н. И., помер 3 серпня 1971 р. на 54-му році життя. Покійний народився в Рочестері. Став членом УНСоюзу в 1959 році. Полишив в смутку дружину Стефанію, сина Василя, 3 внуків та братів Михайла і Івана. Похорон відбувся 7-го серпня на цвинтарі в Рочестері.

Вічна Йому Пам'ять!

Василь Попович, секр. Від.

ТАРЗАН, Ч. 6630. Волоцюга висушує людські руки

Закрадаючись по першому людському сліді, що його вони знайшли, у гірській кривівці наїзників, Тарзан і Чулю підповзують до буцімто нешкідливого пустельника.

Ми, Чулю, правильно рішили йти його слідом. Оце волоцюга... його глиняна люлька має зламаний цибух... його ліва нога має тільки один палець.

І це добре сталося, Тарзане, що ми думали, що його слід важливий! Його задимлений вогонь висушує людські руки! Я бачу їх — десять правих людських рук!